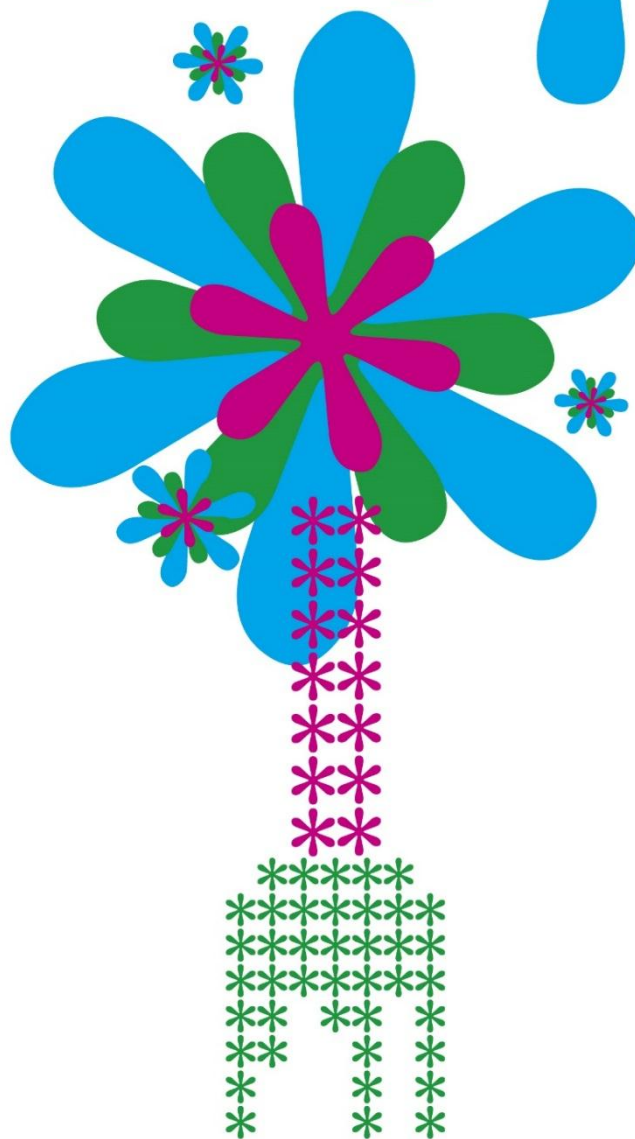

KARTANONKOSKEN KOULUN OPETUSSUUNNITELMA

2016

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISIVISTYKSEN PERUSTANA

Kartanonkosken koululla noudatetaan Vantaan perusopetuksen arvoja, joita ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioittaminen (HOT). Nämä arvot rakentavat ja tukevat koulumme me-henkeä ja toimintakulttuuria sekä ovat lähtökohtana oppilaiden kasvun tukemiselle ja identiteetin vahvistamiselle. Arvojen pohjalta rakentuvan toimintamme ytimenä on oppiva yhteisö, jonka tavoitteena on edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Koulussamme painotamme Vantaan perusopetuksen arvoja seuraavasti:

Hyvinvointi

Kartanonkosken koulussa hyvinvointi perustuu ennakointiin ja varhaiseen puuttumiseen. Koulussamme arvostetaan hyväntahtoisuutta, avoimuutta ja ystävällisyyttä.

Oppimisen ilo

Koulussamme oppilas saa onnistumisen kokemuksia erilaisilla tavoilla, erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa iloita oppimistaan asioista ja saavutuksistaan. Yhdessä teemme, saamme ja olemme enemmän!

Toisten kunnioittaminen

Kartanonkosken koulussa arvostetaan omaa ja toisten työtä. Kunnioitamme yhdessä tehtyjä sopimuksia ja noudatamme sääntöjä. Koulussamme toimitaan vuorovaikutuksessa arvostaen ja kunnioittaen itseä ja muita.

Arvoperusta näkyy koulumme toimintakulttuurissa ja oppimiskäsityksessä. Henkilökunta ja oppilaat arvioivat näiden toteutumista lukuvuosittain sekä suullisesti että kirjallisesti. Koulun toimintakulttuurille on ominaista erilaisissa ryhmissä, kuten luokka-astetasolla, tiimeissä ja muissa erilaisissa työryhmissä tapahtuva vuorovaikutus. Toimintaa kehitetään keskusteluin ja saadun palautteen perusteella.

Kartanonkosken koulun opetussuunnitelmaa on elävöitetty sekä havainnollistettu kuvin ja kaavioin. Keskeisimmistä kuvioista ja kaavioista on tehty myös julisteita koulumme seinille. Näin uusi opetussuunnitelma on konkreettisesti nähtävillä koulun arjessa myös oppilaille ja huoltajille.

Koulumme lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään mm. monialaisten oppimiskokonaisuuksien, etäyhteydellä tapahtuvan opiskelun, valinnaisaineiden ja kerhotoiminnan toteutusta. Lukuvuosisuunnitelman laatimisen yhteydessä seurataan opetussuunnitelman toteutusta, arvioidaan ja kehitetään sitä lukuvuosittain.

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

3.1 Perusopetuksen tehtävä

Kartanonkosken koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Kartanonkosken koulu tarjoaa oppilaalle mahdollisuuden laajan yleissivistyksen muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Myös oppilasta itseään ohjataan ja tuetaan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ikätasonsa mukaisesti. Perusopetuksen suorittaneella oppilaalla on valmiudet jatko-opintoihin.

3.2 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteet

Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Kartanonkosken koululla opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua tasapainoiseksi ja itsetunnoltaan terveeksi ihmiseksi sekä eettisesti vastuulliseksi yhteiskunnan jäseneksi, joka tuntee ja ymmärtää myös perinteitä ja kulttuureja. Kasvatuksessa ja opetuksessa korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Tarpeelliset tiedot ja taidot

Opetus perustuu tieteelliseen tietoon, ja sen tavoitteena on luoda laaja yleissivistyksen pohja sekä avartaa maailmankuvaa. Kartanonkosken koulusta lähtevä nuori on muutoksetterä; hänellä on valmiudet toimia joustavasti muuttuvassa maailmassa.

Opetuksessa käytetään kullekin oppiaineelle ominaisia, monipuolisia menetelmiä ja työtapoja, jotka johtavat tavoitteiden mukaisten tietojen ja taitojen oppimiseen. Oppilailla on mahdollisuus osallistua opetuksen suunnitteluun omien kykyjensä ja taitojensa mukaisesti ikätaso huomioiden.

Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Opetuksella ja kasvatuksella vahvistetaan koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kehitetään oppimaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Kokonaisuuksien opettamisessa pyritään hyödyntämään vuorovaikutteisia oppimisympäristöjä ja koulun ulkopuolella opittua. Tavoitteena on tiedonalakohtaisen osaamisen lisäksi oppiainerajat ylittävää osaamista, joiden sisällöt, tavoitteet ja arviointi kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Kartanonkosken koulussa painotamme laaja-alaisen osaamisen osa-alueista ajattelua ja oppimaan oppimista sekä itsestä huolehtimista ja arjen taitoja. Oppilaiden ikätaso huomioidaan kaikissa laaja-alaisen osaamisen osa-alueissa: jokaiselle ikäryhmälle on omat painotuksensa, ja tiedot ja taidot kasvavat vaiheittain oppilaan koulupolun edetessä Juuresta Latvaan. Painotukset ovat linjassa Vantaan kaupungin perusopetuksen päämäärien kanssa. Koulumme painotuksia ja kehityskaarta havainnollistetaan taulukossa 1.

LAAJA-ALAISET OSA-ALUEET KARTANONKOSKEN KOULUSSA

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN	KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUORO-VAIKUTUS JA ILMAISU	ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAITOT	MONILUKUTAITO	TIETO- JA VIESTINTÄ-TEKNOLOGIAN OSAAMINEN	TYÖELÄMÄ-TAITOT JA YRITTÄJYYS	OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS
JUURI	* Perus-oppimisvalmiudet * Oman toiminnan ohjaus	* Hyvät tavat ja asiallinen käytös * Itseluottamus	* Omista tavaroista, tehtävistä ja välineistä huolehtiminen * Tunteiden tunnistaminen, nimeäminen ja säätely	* Luku- ja kirjoitustaito * Kotitehtävistä ja muista rutiineista huolehtiminen	* Tietotekniikka oppimisen välineenä * Ikärajat, sisällöt	* Onnistumisen kokemukset * Motivaatio	* Omien ajatusten ilmaiseminen * Sääntöjen ja sopimusten noudattaminen * Vastuu
RUNKO	* Työskentelytaidot * Tiedon hankinta ja työstäminen * Luovuus	* Rohkeus itseilmaisuuksiin * Oma juuret * Itsetunnon vahvistaminen	* Pettymysten sietokyky * Toisten huomioonottaminen ja kunnioittaminen * Kestävät elämäntavat	* Tiedon hankkiminen, tuottaminen, muokkaaminen, esittäminen ja arviointi	* TVT-taidot omien tuotosten laadinnassa * Vastuullinen, turvallinen ja ergonominen käyttö	* Koulutyön merkityksen ymmärtäminen * Sisukkaus	* Neuvottelutaidot * Oikeudet ja velvollisuudet * Vastuu
LATVA	* Oppimisstrategioiden tunnistaminen ja hyödyntäminen	* Rakentava ryhmäkäyttäytyminen * Oma identiteetti	* Myönteinen elämäntapa * Luottamus tulevaisuuteen * Elämänhallintataidot	* Kriittinen monilukutaito * Eri tiedonalojen kielen hallinta	* Verkostoitumisen hyödyt/haitat * Terveystieteellinen näkökulma	* Pitkäjänteisyys * Työelämään tutustuminen * Yrittäjyyttä edistävä toiminta	* Valintojen seuraukset * Aktiivinen vaikuttaminen * Demokratia
VANTAA	* Vastuullinen, ajatteleva ja aktiivinen oppilas	* Erilaisuuden hyväksyminen ja monikulttuurisuus	* Ekososiaalinen sivistys ja hyvinvointi	* Tiedonkäsityksen ja toimintaympäristön muutos	* Verkkopedagogiikan hyödyntäminen arjessa	* Jatko-opintokelpoisuus	* Tulevaisuuden tiedot ja taidot

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat osa laajaa kokonaisuutta ja osa koulupäivän tavallista arkea. Tämän vuoksi ne on huomioitu myös Kartanonkosken koulun käyttäytymisen tavoitteissa, joista tarkemmin luvussa 6.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Kartanonkosken koulussa ajattelu ja oppimaan oppiminen nähdään jatkumona Juuresta Rungon kautta Latvaan, jossa huomioidaan oppilaan valmiudet ikätasoisesti. Ajattelu ja oppimaan oppiminen luovat perustaa oman toiminnan ohjauksen taidoille, oman osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle.

Oppilaiden työskentelytaidot kehittyvät vähitellen, ja heitä ohjataan käyttämään erilaisia tiedonhankinnan ja tiedon työstämisen keinoja sekä ymmärtämään, että tieto ja taito voivat rakentua monin eri tavoin. Oppilaita rohkaistaan luovuuteen ja ohjataan arvioimaan oppimistaan erilaisin itsearviointimenetelmin, käyttämään erilaisia oppimisstrategioita ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan elinikäisen oppimisen mahdollistamiseksi.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kartanonkosken koulussa kasvatetaan tulevaisuuteen luottavia ihmisiä, jotka oppivat perusopetuksen aikana tarpeelliset elämänhallintataidot ja kestävät elämäntavat. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestään ja toisista sekä kunnioittamaan kaikkia kouluyhteisön jäseniä. Omien tunteiden tunnistaminen, nimeäminen ja säätely toimivat pohjana empatiakyvyn kehittymiselle. Arjen hallintaa opetellaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilaita ohjataan esimerkiksi huolehtimaan tavaroistaan tai suunnittelemaan ajankäyttöään.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Kartanonkosken koulussa erilaisuuden hyväksyminen ja monikulttuurisuuden arvostaminen rakentuvat sille, että oppilaat tuntevat omat juurensa ja luottavat itseensä. Oppilaita tuetaan oman identiteetin rakentamisessa ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Arjessa painotetaan hyviä tapoja ja asiallista käyttäytymistä sekä toisten kunnioittamista.

Monilukutaito

Kartanonkosken koulussa korostuvat sujuva luku- ja kirjoitustaito, jotka ovat monilukutaidon edellytykset. Oppilasta ohjataan perustaitojen saavuttamisen myötä hankkimaan, tuottamaan ja muokkaamaan tekstejä sekä suhtautumaan tietoon kriittisesti. Oppilas harjaantuu esittämään ja arvioimaan omia ja muiden tuoksia. Hän oppii ymmärtämään palautteen merkityksen osana jatkuvaa oppimista.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Kartanonkosken koulussa huolehditaan oppilaiden tieto- ja viestintätekniikan vastuullisesta, turvallisesta ja ergonomisesta käytöstä. Kouluyhteisössä ymmärretään teknologian riskit ja terveysvaikutukset. Kartanonkosken koululla tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään oppimisen välineenä, ja sen tarjoamat mahdollisuudet yhtenä oppimisympäristönä huomioidaan.

Työelämätaidot ja yrittäjyys

Kartanonkosken koulussa oppilas saa tarvittavat valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Koulussamme tuetaan oppilaiden motivaatiota koulunkäyntiin ja ohjataan oivaltamaan koulunkäynnin merkitys tulevaisuuden kannalta. Onnistumisen kokemusten kautta oppilas ymmärtää sisukkaan ja pitkäjänteisen työskentelyn merkityksen, mikä on edellytys jatko-opintokelpoisuuden saavuttamiseen ja tulevaisuuden työelämän vaa-

timuksista selviytymiseen. Huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehdään yhteistyötä oppilaiden työelämätaitojen kartuttamiseksi.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Kartanonkosken koulussa harjoitellaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja painottaen demokraattisia oikeuksia ja vapauksia vaikuttaa aktiivisesti yhteisössä. Oppilas harjaantuu ymmärtämään demokratian merkityksen ja omien valintojensa seuraukset. Hän voi esimerkiksi tehdä ehdotuksia hyvistä toimintamalleista ja edistää hyvien käytänteiden esille tuomista.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ja seurataan oppitunneilla sekä muussa kouluarjessa. Oppilaalle annetaan kannustavaa ja ohjaavaa palautetta. Lisäksi oppilaan laaja-alaisen osaamisen taidoista keskustellaan lukuvuosittain osana oppilaan ja huoltajan kanssa käytävää arviointikeskustelua.

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.1. Toimintakulttuuri

Kartanonkosken koulun toimintakulttuuri tukee kasvatuksen ja opetuksen tavoitteita koko oppilaan yhdeksänvuotisen oppimispolun aikana. Toimintakulttuurimme perusajatuksena on eri-ikäisten oppilaiden oppiminen ja toimiminen yhdessä.

Myös koulurakennuksemme mahdollistaa päivittäin kaikkien toimijoiden kohtaamisen ja vuorovaikutuksen. Näin oppilaat kasvavat pienestä pitäen ottamaan toiset huomioon, suvaitsemaan erilaisuutta ja eri-ikäisyyttä, kunnioittamaan toisen koskemattomuutta ja pitämään huolta kaikille yhteisten tilojen ja välineiden siisteydestä ja kunnosta.

Toimintakulttuurimme korostaa oppilaan osallisuutta, mikä näkyy monella eri osa-alueella: Oppivan yhteisön rakenteet, tilat, välineet ja materiaalit luovat oppilaille mahdollisuuksia osallistavaan toimintaan. Koulumme pedagogiset rakenteet mahdollistavat yhteistyön eri luokkien-, luokka-asteiden ja oppiaineiden välillä. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa myös koulun toimintakulttuurin kehittämiseen. Koulun aikuisten tehtävänä on rohkaista oppilasta ottamaan aktiivinen rooli. Koulussamme on aktiivinen oppilaskunta sekä välitunti-, kummi-, tukioppilas- ja vertaissovittelutoimintaa.

4.2 Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet

Toimintakulttuuria ohjaavat yhteisöllisyys, me-henki ja koko yhteisön sisäinen luottamus toisiaan kohtaan niin oppilaiden ja henkilökunnan välillä kuin kunkin ryhmän sisällä. Koulussamme yhteenkuuluvuuden tunnetta tuetaan erilaisten tapahtumien, juhlien, ryhmien, ryhmäytymisen, vaihtelevien vuorovaikutustilanteiden ja roolien kautta.

Kartanonkosken koulu on symbolisesti kuin puu, jossa on juuri, runko ja latva (ks. Kuvio 1). Juuri muodostuu koulun alkuopetusryhmistä 1–2. Runko jakautuu kahteen alaryhmään: opetusryhmiä vuosiluokilta 3–4 kutsutaan Tuoheksi ja opetusryhmiä vuosiluokilta 5–6 Kaarnaksi. Latvan muodostavat opetusryhmät vuosiluokilta 7–9.

Juuri (1.–2.)

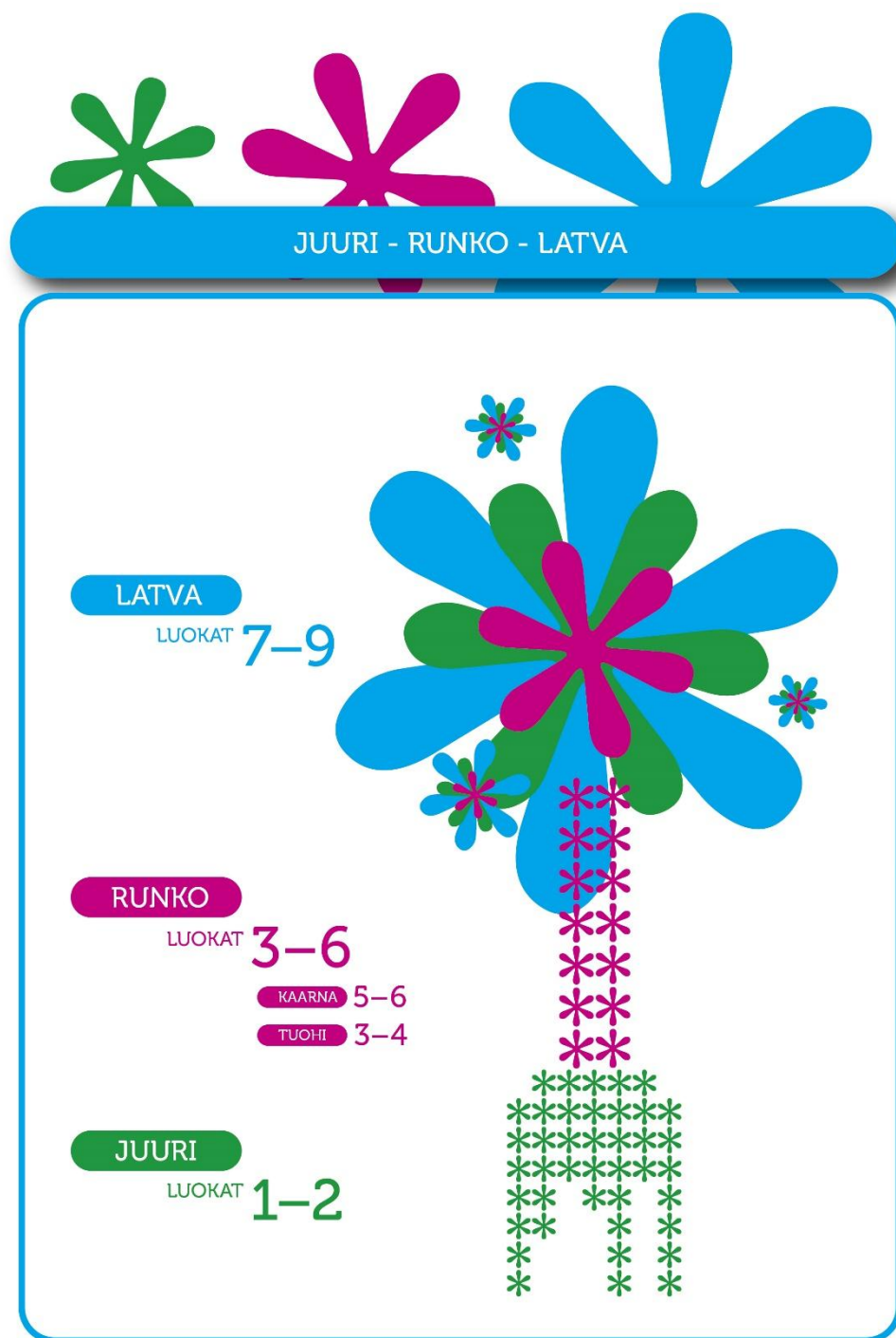
Juuren oppilaille annetaan turvallinen ja innostava koulunalku, koulu aloitetaan joustavasti oppilaan omat taidot huomioiden. Harjoitellaan käytännön rutiinien oppimisesta oppitunneilla. Opitaan siirtymään välitunneille ja toimimaan siellä sekä yhteisissä tiloissa vastuullisesti.

Runko (Tuohi 3.–4. ja Kaarna 5.–6.)

Rungossa tuetaan oppilaan vastuuntunnon kehittymistä asteittain. Oppilaalle annetaan enemmän vastuuta omista ja yhteisistäkin asioista huolehtimiseen. Lisääntyvä vastuu tuo mukanaan myös vapautta, mikä edellyttää oman vastuun ottamista ja kantamista.

Latva (7.–9.)

Latvassa oppilaalle tarjotaan erilaisia mahdollisuuksia toimia vastuullisesti. Latvassa olevat oppilaat toimivat esimerkillisesti huomioiden koulussa olevat itseään nuoremmat oppilaat. Samalla he oppivat havaitsemaan ympäristöään ja toimimaan yhteistä hyvää edistäen.

KUVIO 1. Kartanonkosken koulu on symbolisesti kuin puu, jossa oppilaan koulupolku etenee Juuresta Latvaan.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristönä on koko koulu ja myös sen ympäristö. Opiskeluun voi kuulua retkiä, leirikouluja sekä opinto- ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin. Koulumme oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monipuolisen ja joustavan kokonaisuuden. Oppimisympäristön kehittämisen ja laajentamisen tavoitteena on kokonaisuuksien tarkastelu, koulun ulko- ja sisätilojen lisäksi hyvä lähiseudun luonnon ja rakennetun ympäristön sekä tieto- ja viestintäteknologian tuntemus osana koulu- ja oppimisympäristöä. Oppimisympäristön kehittämisen tavoitteena on jokaisen oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi.

Monipuolisia ja joustavia opetusjärjestelyjä sekä yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Joustavia opetusjärjestelyjä ovat muun muassa avoin alku, palkit, samanaikaisopetus, yhteisopetus, eriyttävä ja eheyttävä opetus, pienryhmäopetus ja joustava perusopetus. Yhteistyötä tehdään opetuksen suunnittelussa, oppimisen arvioinnissa, oppimisen tuessa sekä oppilashuollon toteutumisessa. Yksi keskeinen joustavia opetusjärjestelyjä sekä yhteistyötä edellyttävä tavoite on kokonaisuuksien ilmiö- tai teemakeskeinen monialaisten opintokokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus.

Työtapojen tulee tukea oppilaan ikäkaudelle ominaista luovaa toimintaa, mahdollistaa elämyksiä ja leikkiä sekä virittää halun oppia. Työtapojen valinnassa huomioidaan oppilaiden erilaiset oppimistyyli- ja yksilölliset kehityserot. Työtapoina käytetään kokemuksellisia, toiminnallisia, motivoivia, eheyttäviä ja eriyttäviä työtapoja, jotka tukevat itseohjautuvuutta ja ryhmään kuulumisen tunnetta sekä antavat valmiuksia esteettiseen, eettiseen ja yhteiskunnalliseen ajatteluun ja toimintaan.

4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Kartanonkosken koulussa oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi eheyttävä, monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Eheyttäminen on osa pedagogista työtapaa, jossa ylitetään ainerajoja ja tarkastellaan erilaisia ilmiöitä ja teemoja.

Oppilaat osallistuvat aktiivisina toimijoina kokonaisuuksien suunnitteluun ja toteutukseen omia tietojaan ja taitojaan hyödyntäen. Tavoitteena on vastuullinen, aktiivinen ja ajatteleva toimija, joka oppii refleктоimaan ja arvioimaan toimintaa, oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Oppilas oppii asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, ratkaisemaan ongelmia, käyttämään luovuuttaan, prosessoimaan ja toteuttamaan suunnitelmia sekä yhdessä muiden kanssa että itsenäisesti. Opetuksen eheyttämistä ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia kuvataan tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa.

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Kartanonkosken koulun jokainen aikuinen vastaa ja huolehtii osaltaan siitä, että koulupäivä olisi jokaiselle hyvä ja turvallinen. Koulussamme työskentelevät aikuiset osallistuvat oppilaiden kasvattamiseen yhteisönä ja omalla esimerkillään. Kaikki kouluyhteisön jäsenet voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa viihtyisän kouluympäristön luomiseen ja viihtyvyyden parantamiseen. Yhteiset perinteet, tapahtumat, kokemukset, yhteistyö muiden kanssa sekä toisen myönteinen kohtaaminen luovat me-henkeä ja rakentavat yhteenkuuluvuuden tunnetta niin luokissa kuin koko koulun tasolla (Nurmi, Sillanpää & Hannukkala 2014, 34). Yksilöiden arvostaminen, me-henkeen panostaminen sekä läsnä olevat ja helposti lähestyttävät aikuiset ennaltaehkäisevät myös syrjintää ja kiusaamista.

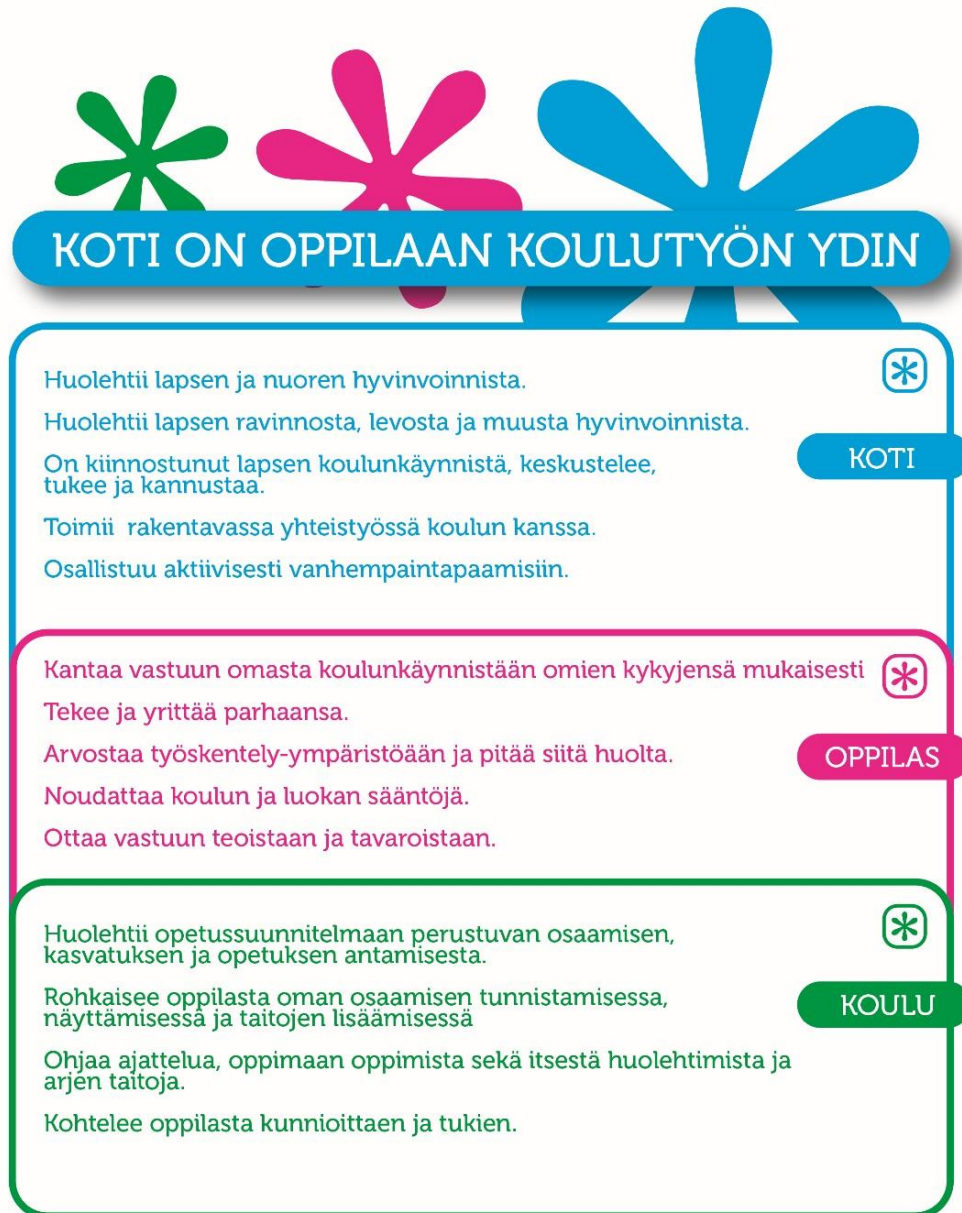
Hyvät tavat ja muita huomioivat käytöstavat kuuluvat turvalliseen ja viihtyisään kouluarkeen. Koulumme käyttäytymiselle asetetuilla tavoitteilla (ks. luku 6) pyritään tukemaan kaikkien yhteistä vastuuta koulupäivästä ja tekemään koulupäivästä yhteisvoimin kaikille turvallista. Lisäksi koulun toimintakulttuuria raamittavat mahdollisimman yhdenmukaiset säännöt, joissa huomioidaan kuitenkin eri-ikäisten oppilaiden tarpeet ja valmiudet. Koulun järjestyssäännöt on työstetty yhdessä oppilaiden kanssa, ja ne määrittelevät yhdessä käyttäytymisen tavoitteiden kanssa sen, miten Kartanonkosken koulussa toimitaan. Järjestyssäännöistä keskustellaan luokissa yhteisesti ja erilaisissa tilanteissa tarpeen mukaan.

Kouluviihtyvyyttä lisäävät myös taito toimia erilaisissa ryhmissä ja yhteiset pelisäännöt. Koulussamme tarjotaan mahdollisuuksia työskennellä erilaisissa ryhmissä, ja myös opetusryhmiä tarkastellaan lukuvuosittain. Eri ryhmiin ja tiloihin laaditaan pelisääntöjä yhdessä oppilaiden kanssa koulun omat järjestyssäännöt huomioiden. Tärkeä osa oppilaiden koulussa viihtymistä on turvallinen ja virikkeellinen välitunti, ja koulussamme onkin monipuolista välituntitoimintaa.

5.2 Yhteistyö

5.2.1 Kodin ja koulun yhteistyö

Kartanonkosken koulussa arvostetaan kodin ja koulun yhteistyötä. Yhteistyöllä tuetaan oppilaan kasvua, oppimista ja itsetuntoa. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolten kunnioitus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Kaikki yhteistyö pohjautuu luottamukseen, avoimeen ilmapiiriin, kuulluksi tulemisen kokemukseen ja tasavertaiseen keskusteluun. Kartanonkosken koulussa koti nähdään koulutyön ytimenä:

KUVIO 2. Oppilas tarvitsee koulutyönsä tukemiseen kodin ja koulun yhteistyötä.

Koulussamme järjestetään säännöllisesti erilaisia vanhempainiltoja. Vaikka viestintä on pääsääntöisesti sähköistä, huoltajia tavataan luokka-asteen tavoitteiden ja oppilaan tarpeiden mukaisesti myös henkilökohtaisesti lukuvuoden aikana. Yhteisiä tapaamisia voidaan järjestää myös alueellisina vanhempainiltoina tai muina tapahtumina. Lisäksi useissa opetusryhmissä toimii luokkatoimikunta, jonka yhtenä tarkoituksena on mahdollistaa huoltajien keskinäinen vuorovaikutus esimerkiksi tapahtumia järjestettäessä.

5.2.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kartanonkosken koulu tekee paljon yhteistyötä lähiympäristön eri toimijoiden ja yhteisöjen kanssa. Käytännössä yhteistyön sujuvuudesta huolehtivat yleensä koulussa erikseen nimetyt yhteys- tai vastuuhenkilöt.

Päiväkodit ja toinen aste

Kartanonkosken koulu tekee yhteistyötä alueen päiväkotien ja muiden koulujen kanssa. Yhteistyö esiopetuksen kanssa on erityisen tärkeää sujuvan koulun alun kannalta, ja avoin yhteistyö luo pohjan joustavalle, elinikäiselle oppimiselle. Kartanonkosken koulun alkuopettajat ja lähialueen esikoulunopettajat suunnittelevat yhteistyön muotoja ja toimintatapoja lukuvuosittain.

Elinikäisen oppimisen kannalta yhteistyö on yhtä tärkeää myös peruskoulun päättövaiheessa oppilaan siirtäessä toiselle asteelle. Koulumme pyrkii ohjaamaan ja tukemaan oppilasta tämän tulevaisuuden suunnitelmissaan ja valinnoissaan. Yhteistyötä tuetaan mm. oppilaitosvierailuilla, tutustumiskäynneillä ja eri asteiden välisellä tiedonsiirrolla.

Vanhempainyhdistys

Vanhempainyhdistyksen tavoitteena on lasten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen sekä kodin ja koulun yhteistyön lisääminen. Kartanonkosken koulun vanhempainyhdistykseen voivat liittyä koulun oppilaiden vanhemmat, muut huoltajat ja koulun henkilöstö. Yhdistyksen jäseniksi voidaan ottaa myös muita aktiivisesti toimintaa tukevia henkilöitä. Vanhempainyhdistyksellä on mahdollisuus osallistua koulun toiminnan kehittämiseen.

Työelämään tutustuminen (TET)

Työelämään tutustuminen eli TET on ohjattua tutustumista yritysten ja työyhteisöjen toimintaan. TET-jakson aikana oppilas saa ainutkertaista tietoa ja omakohtaista kokemusta työelämän vaatimuksista ja todellisesta työnteosta. Työelämään tutustumisen ohella työelämäjakson tarkoituksena on lisätä eri koulutusalojen tuntemusta sekä tietoa ja tietoisuutta siitä, millaista koulutusta eri ammatit edellyttävät.

Kartanonkosken koulussa työelämään tutustuminen toteutetaan vuosiluokilla 7–9. 7.-luokkien harjoittelu tapahtuu pääsääntöisesti kouluravintolassa. 8.-luokkalaiset osallistuvat viikon pituiseen TET-jaksoon koulun ulkopuolella eri yrityksissä ja työyhteisöissä. 9.-luokkien harjoittelu toteutetaan samoin, mutta se on kahden viikon pituinen. TET-asioissa tehdään yhteistyötä laajasti koko pääkaupunkiseudun alueella hyödyntäen esimerkiksi sitä varten luotuja internet-sovelluksia.

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta

Koulumme tiloissa järjestetään iltapäivätoimintaa 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille. Toiminnan järjestäjällä on velvollisuus laatia valtakunnallisten perusteiden mukainen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma. Toimintaa voi järjestää yksityinen palveluntuottaja, järjestö tai seurakunta, ja toiminta on usein maksullista.

Iltapäiväkerhotoiminta on ohjattua vapaa-ajan toimintaa, jossa lapsilla on mahdollisuus leikkiä, tehdä läksyjä ja osallistua monipuoliseen toimintaan.

Kerhotoiminta

Koulussa järjestetään lukuvuosittain monipuolista kerhotoimintaa resurssien ja mahdollisuuksien mukaisesti. Kerhot voivat olla koulun tai muun tahon järjestämiä.

Liikuntatoimi ja liikuntajärjestöt

Teemme yhteistyötä Vantaalla toimivien urheiluseurojen kanssa ja otamme osaa valtakunnallisiin kampanjoihin. Osana liikunnanopetusta osallistutaan erilaisiin kouluille järjestettäviin liikuntatapahtumiin ja urheilukilpailuihin. Koulumme kuuluu Liikkuva koulu -verkostoon, jonka tarkoituksena on lisätä arjen liikuntaa sekä liikkumista ja aktiivisuutta koulupäivän aikana. Lisäksi koulumme on mukana pääkaupunkiseudun Urheiluakatemia-toiminnassa (Urhea).

Seurakunta

Koulujen ja seurakuntien yhteistyö perustuu yhteiselle kasvatustehtävälle. Seurakunnan toiminta koulussa on osa koulun uskontokasvatusta, joka antaa valmiuksia uskontodialogiin, arvokeskusteluun ja suvaitsevaisuuteen. Yhteistyö mukailee kirkkovuotta, ja esimerkiksi jokavuotinen joulukirkkohetki suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä seurakunnan kanssa. Seurakunnan työntekijät käyvät myös koululla pitämässä päivänavauksia ja hartauksia. Koulu voi halutessaan saada seurakunnalta tukea kriisitilanteissa esim. kuoleman tai onnettomuuden kohdatessa oppilasta, henkilökuntaa tai kouluyhteisöä.

Nuorisotoimi

Kartanonkosken koulu ja nuorisotalo tekevät nuorten elämää tukevaa yhteistyötä monin tavoin. Luokat voivat käydä nuorisotalolla esimerkiksi ryhmäytymisen tukemiseksi, tai nuorisotyöntekijät voivat tulla koululle tapaamaan oppilaita. Yhteistyötä tehdään myös tiedottamisen osalta. Nuorisotyö on myös toisinaan mukana oppilashuollollisissa asioissa, vanhempainilloissa ja muissa tapahtumissa.

Kulttuuritoiminta

Kartanonkosken koulun on mahdollista hyödyntää Vantaan kaupungin kulttuuripalvelujen tuottamaa kulttuuritarjontaa. Kulttuuripalvelujen tarjonta on monipuolinen, ja opettaja voi valita kullekin opetusryhmälle ikätason mukaisia erilaisia kulttuurin muotoja, muun muassa taidenäyttelyitä, tanssia, draamaa ja työpajoja.

Järjestämme mahdollisuuksien mukaan kulttuurivierailijoita, esimerkiksi konserttiesityksiä, myös Kartanonkosken kouluun.

Kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tarjota elämyksiä ja osaltaan tukea luovuuden kehittymistä. Samalla oppilaan kiinnostus ja arvostus erilaisia kulttuureja ja kulttuurin muotoja kohtaan kasvaa, ja hän oppii eri kulttuurimuotoihin liittyviä käyttäytymisetikettejä.

Muut yhteistyötahot

Muita koulumme yhteistyötahoja ovat muun muassa lähikirjasto, pelastuslaitos, poliisi ja eri yritykset. Lisäksi yhteistyötä tehdään tarvittaessa oppilaskohtaisesti muun muassa lastensuojelun, erikoissairaanhoidon ja koulukuljettajien kanssa.

Alueella toimii Aviapoliksen aluetoimikunta, jonka toimintaan koulumme edustajat osallistuvat. Aluetoimikunta edistää asukkaiden hyvinvointia ja kestävästä kehitystä tavoitteenaan viihtyisä ja turvallinen elinympäristö.

5.2.3 Oppilaiden osallisuus

Kartanonkosken koulussa tavoitteena on lisätä oppilaiden osallisuutta koulun toimintakulttuurin kehittämisessä. Osallisuus motivoi oppilasta ja tukee itseohjautuvuutta sekä elämönhallintataitoja. Tavoitteena on, että oppilaiden osallisuus näkyy koulussamme yksilön, ryhmän sekä koko koulun tasolla ja että jokainen kokisi olevansa hyväksytty ja tärkeä jäsen yhteisössämme. Tärkeää on myös se, että oppilaat tekevät aloitteita ja että heillä on erilaisia rooleja yhteisten asioiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Koulussa on oppilaskunta-, tukioppilas- ja vertaissovittelutoimintaa. Lisäksi oppilailla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa koulun arkeen esim. kummitoiminnassa, eko-agenttina, välituntileikkittäjänä tai tapahtumajärjestäjänä.

Oppilaat ja huoltajat osallistuvat kodin ja koulun yhteistyöpäivien ja koulun toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.

5.2.4 Työyhteisön yhteistyö – Kartsin respektit

Työyhteisömme arvostaa yhteistyötä, toisen myönteistä kohtaamista ja avointa keskustelukulttuuria.

Kantava yhteistyö

Voimaa antavaa on luonteva, luova, ennakkoluuloton, kyseenalaistava ja omia ajatuksia avartava yhteistyö erilaisissa kokoonpanoissa. Tärkeää on myös vertaistuen ja avun saaminen tarvittaessa sekä tiedon ja hyvien ideoiden jakaminen vastavuoroisesti. Rakenteet mahdollistavat yhteisen suunnitteluajan joustavan ja luovan yhteistyön mahdollistamiseksi.

Kohtaaminen

Kouluarjessa on päivittäin lukuisia kohtaamisia. Oppilaan tai toisen työyhteisön jäsenen myönteinen kohtaaminen rakentuu lempeälle ja arvostavalle katseelle. Toisaalta kohdatuksi tuleminen tukee itsetuntoa ja luo turvallista ja kannustavaa ilmapiiriä. Pyrimme kohtaamisissa pysähtymiseen, läsnäoloon ja kiireettömyyteen, sillä ne lisäävät koko yhteisön hyvinvointia ja jaksamista. (Nurmi, Sillanpää & Hannukkala 2014, 86.)

Keskustelu

Avoin keskustelukulttuuri, jossa on aikaa ja tilaa myös epämuodollisiin keskusteluihin, lisää luottamusta työyhteisössä ja kehittää myönteistä ilmapiiriä. Tällöin myös palautteen antaminen ja vastaanottaminen tapahtuvat hyvässä hengessä.

5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Kartanonkosken koulussa käytetään kurinpidollisia toimia tarpeen mukaan niitä edellyttävissä tilanteissa. Vantaalla on oma ohjeistus kurinpidollisten toimien käytöstä.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Joustava perusopetus

Kartanonkosken koulussa toimii alueellinen joustavan perusopetuksen (JOPO) luokka. Se on tarkoitettu toiminnallisuudesta hyötyville oppilaille, jotka eivät pysty osoittamaan osaamistaan perusopetuksen ryhmässä. JOPO-luokalla opiskellaan yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilailla on vuosiluokkiin sitomaton oppimäärä.

Opetus erityisissä tilanteissa ja etäyhteyksien hyödyntäminen

Koulussamme on hyvät valmiudet etäyhteyksien kautta tapahtuvaan opetukseen, mitä voidaan tarvittaessa hyödyntää esimerkiksi eri kieli- ja uskontoryhmien opetusjärjestelyissä. Etäyhteyden avulla tapahtuvaa opetusta tarkennetaan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kirjastotoiminta

Teemme lähikirjaston kanssa monipuolista yhteistyötä. Oppilaiden kanssa käydään kirjastovierailuilla ja osallistutaan esimerkiksi kirjavinkkauksiin, kirjaston käytön opastuksiin ja tiedonhankintaopastuksiin.

Koulun oma kirjasto toimii lainaamona ja työskentelytilana. Valikoimissa on monipuolisesti tieto- ja kauno-kirjallisuutta sekä pelejä, joita oppilaat voivat myös lainata luokkiinsa. Oppilailla on mahdollisuus esittää hankintatoiveita, toimia kirjastonhoitajana ja osallistua esimerkiksi erilaisten tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kouluruokailu

Kouluruokailun tavoitteena on edistää terveyttä, antaa työtehoa päivään, ohjata terveelliseen ravitsemukseen sekä kehittää uusia ruoka- ja makutottumuksia. Kartanonkosken koulussa tarjotaan jokaisena koulupäivänä täysipainoinen, maittava ja maksuton ateria, joka täydentää kotona tapahtuvaa ruokailua.

Oppilaskunta tapaa säännöllisesti koulun ravintolan henkilökuntaa ja kehittää yhdessä kouluruokailua: ruokalistaa, ruokasalin viihtyvyttä, ruokailun käytänteitä jne. Myös opettajat ja huoltajat ovat mukana kouluruokailun kehittämisessä.

Kouluravintolan toimintaan tutustutaan tarkemmin TET-jaksoilla.

Koulumatkat

Oppilaiden turvalliseen koulupäivään kuuluvat myös turvalliset koulumatkat. Koulussa opastetaan ja ohjeistetaan oppilaita noudattamaan turvallisuutta ja hyviä tapoja liikenteessä. Koulumme perinteisiin kuuluu koulumatkojen turvaaminen lukukausien alkaessa myös asuinalueen aikuisten ja vanhempien oppilaiden järjestämän suojatiepäivystyksen avulla.

Maksuttoman koululaismatkakortin tai joissain tapauksissa taksikuljetuksen saa koulumatkan pituuden, matkan vaarallisuuden tai terveydellisten seikkojen perusteella. Koulukuljetuksia haetaan keväisin seuraavaa lukuvuotta varten.

Koulun yhteiset tapahtumat

Kartanonkosken koulussa on jo perinteeksi muodostuneita sekä lukuvuosittain syntyviä muita yhteisiä juhlia ja tapahtumia sekä teema- ja projektioppimisen liittyviä tapahtumia. Suurin osa tapahtumista on koko koulun yhteisiä, osa tapahtumista kohdennetaan tietyille luokka-asteille. Tapahtumat suunnitellaan lukuvuosittain koulumme vuosikelloon, ja ne tukevat aina muuta kasvatus- ja opetustyötä.

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Arviointia ohjaavia periaatteita

Vantaalla annetaan jokaisen lukuvuoden päätteeksi lukuvuositolustus ja sen lisäksi lukuvuoden aikana kaksi väliarviointia, joista toinen on kirjallinen väliarviointi ja toinen arviointikeskustelu. Kirjallisessa väliarvioinnissa käytetään sanallista arviointia vuosiluokilla 1–5 ja numeroarviointia vuosiluokilla 6–9. Nivelvaiheissa 2. ja 6. luokalla arviointikeskustelut käydään keväisin. Muilta osin väliarviointien aikataulu tarkennetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden osalta arviointikeskustelu voidaan sisällyttää oppimissuunnitelman ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS:n) päivitykseen.

Kartanonkosken koulussa arviointi pohjautuu opetussuunnitelman tavoitteisiin ja oppilaan kehitystasoon. Arvioinnin tehtävä on suunnata ja tukea oppilaan oppimista ja kehittymistä, vahvistaa minäkuvaakin sekä edistää itsetuntemusta. Koulussamme oppilas saa ensimmäisellä luokalla arviointikansion, johon oppilaan arviointeja kootaan koko perusopetuksen ajan. Kansio on samalla osa oppilaanohjausta.

Arviointi on näkyvää, vuorovaikutteista, jatkuvaa ja kannustavaa. Arvioinnissa on olennaista paitsi se, mitä opitaan ja mitä arvioidaan, myös se, miten opitaan ja miten arvioidaan. Oppilaan tulee saada osoittaa osaamisensa monin eri keinoin. Arvioinnin muotoja koulussamme ovat esimerkiksi:

- ryhmätyöt
- parityöt
- yksilötyöt
- tutkimukset
- portfolio
- tutkielmat
- oppimispäiväkirjat
- esseet
- kokeet (myös suulliset, pari- ja ryhmäkokeet)
- suulliset tuotokset
- esitelmät
- vlogit
- blogit
- videot
- projektit
- leikit
- pelit

Koulussamme käytetään monipuolisia työtapoja, joissa oppilas saa opiskella ja osoittaa osaamistaan kuuntelemalla, puhumalla, näkemällä, tuntemalla ja kokemalla. Myös arvioinnista keskusteleminen ja tavoitteiden asettaminen yhdessä oppilaiden kanssa ovat keskeinen osa opetusta.

Arviointikulttuuri Kartanonkosken koulussa

Yhdenmukaista arviointikulttuuria tuetaan monipuolisesti muun muassa luokka- ja aineryhmäkohtaisesti määritellyillä yhteisillä käytänteillä. Arvioinnista keskustellaan lukuvuosittain henkilöstökokouksessa lukuvuosisuunnittelun yhteydessä sekä lukuvuoden aikana muissa pienemmissä ryhmissä.

Huoltajien osallisuus oppilaan koulunkäynnin tukemisessa on myös arvioinnin osalta tärkeää. Huoltajilla on halutessaan mahdollisuus keskustella arviointiin liittyvistä kysymyksistä arvioinnista vastaavan opettajan kanssa. Mikäli on vaarana, että oppilas on saamassa hylätyn arvosanan jossakin oppiaineessa koko vuosiluokan osalta, on huoltajan ja oppilaan kanssa keskusteltava asiasta hyvissä ajoin ja sovittava yhdessä toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi.

Oppilas, huoltaja ja opettaja kohtaavat kerran lukuvuodessa arviointikeskustelussa, jossa arvioidaan oppilaan oppimisen edistymistä ja laaja-alaista osaamista (ks. luku 3.3) oppilaan täyttämän itsearviointilomakkeen pohjalta. Juuren ja Rungon oppilas täyttää itsearviointilomakkeen etukäteen kotona yhdessä huoltajan kanssa. Latvan oppilas täyttää itsearviointilomakkeen ennen arviointikeskustelua esimerkiksi opinto-ohjauksessa tai ryhmänohjauksessa. Oppilaan kanssa keskustellaan myös hänen vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan.

Toisen vuosiluokan jälkeen painottuu laaja-alainen osaaminen muita vuosiluokkia enemmän. Opettajan tulee kiinnittää huomiota oppilaan edistymiseen kielellisissä valmiuksissa, joita ovat erityisesti kysymisen ja kuuntelemisen taidot sekä vuorovaikutustaidot ja taito ilmaista itseään eri keinoin. Opettajan tulee arvioida edistymistä työskentelytaidoissa, erityisesti taitoa työskennellä itsenäisesti ja ryhmässä sekä kykyä huolehtia omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä.

Kartanonkosken koulussa oppiaineen arviointi on luonteeltaan kokonaisvaltaista. Oppiaineen arviointi on kokonaisuus, joka muodostuu erilaisista ja monipuolisista näkökulmista. Oppiaineen arvioinnin näkökulmia, joita opettaja tarkastelee, ovat mm. yksilö- ja ryhmätyötaidot, tietojen ja taitojen hallinta, monipuoliset tavat näyttää osaamista ja oppimisen asennetta prosessin eri vaiheissa ja tuotoksissa, kotitehtävien tai niihin rinnastettavien töiden tekeminen, koearvosanat tai muut vastaavat arvioinnit. Nämä asiat voivat painottua hyvin eri tavoin riippuen oppiaineesta. Opiskeluprosessiin liittyviä keskeisiä taitoja ovat mm. asioiden toistaminen, muistaminen, ymmärtäminen, soveltaminen, analysoiminen ja uuden luominen. Nämä taidot eivät sulje toisiaan pois, vaan kumuloituvat opiskelun edetessä.

Kartanonkosken koulussa on laadittu kuvaus arvosanan suuntaviivoista, jonka tavoitteena on tehdä arviointi kaikille näkyväksi ja tukemaan arvioinnin yhdenmukaisuutta. Oppilas voi myös arvioida itse taulukon avulla, mitkä kohdat kuvaavat hänen opiskeluaan ja asettaa sen avulla omia tavoitteitaan. Kartanonkosken koulun arvosanojen suuntaviivoja esitellään tarkemmin taulukossa 2.

TAULUKKO 2. Arvosanan suuntaviivoja

	10 luominen	9 analysoiminen	8 soveltaminen	7 ymmärtäminen	6 muistaminen	5 toistaminen
Yksilö- ja ryhmätyöt	Oppilas osallistuu, työskentelee ja keskustelee aktiivisesti, vastaa ja ottaa kantaa. Hän toimii kehittävästi niin ryhmä- kuin yksilötyöskentelyssä.	Oppilas osallistuu, työskentelee ja keskustelee aktiivisesti, vastaa ja ottaa kantaa. Hän toimii rakentavasti niin ryhmä- kuin yksilötyöskentelyssä.	Oppilas työskentelee aktiivisesti. Hän kykenee tekemään yhteistyötä kaikkien kanssa.	Oppilas keskittyy ja työskentelee vaihtelevasti ja/tai ryhmätyöskentelyä tuottaa haasteita.	Oppilaan on vaikeaa keskittyä omaan työskentelynsä ja/tai vaikeuksia toimia ryhmässä.	Oppilaalla on puutteita oman toiminnan ohjauksen taidoissa. Oppilas ei kykene itseensä tai ryhmämuotoiseen työskentelyyn.
Tietojen ja taitojen hallintaa sekä laaja-alainen osaaminen	Oppilas osoittaa aktiivisesti toiminnallaan ja työskentelyssään, että osaa soveltaa oppimiansa tietoja ja taitoja luomalla uutta. Oppilaan osaaminen ylittää opetus-suunnitelman hyvän osaamisen kuvauksen.	Oppilas osoittaa aktiivisesti toiminnallaan ja työskentelyssään, että osaa soveltaa ja analysoida oppimiansa tietoja ja taitoja. Oppilaan osaaminen ylittää opetus-suunnitelman hyvän osaamisen kuvauksen.	Oppilas osoittaa toiminnallaan ja työskentelyssään, että osaa käyttää ja soveltaa oppimiansa tietoja ja taitoja. Oppilaan osaaminen noudattaa opetus-suunnitelman hyvän osaamisen kuvausta.	Oppilas osoittaa toiminnallaan ja työskentelyssään, että osaa käyttää oppimiansa tietoja ja taitoja vaihtelevasti. Oppilaan osaaminen ei ihan yllä opetus-suunnitelman hyvän osaamisen kuvauksen tasolle.	Oppilaan on vaikea osoittaa, että osaa käyttää oppimiansa tietoja ja taitoja. Oppilaan osaaminen ei yllä opetus-suunnitelman hyvän osaamisen kuvauksen tasolle.	Oppilaan on hyvin vaikea osoittaa, että osaa käyttää oppimiansa tietoja ja taitoja.
Monipuoliset tavat näyttää osaamistaan ja oppimis-asennettaan prosessin eri vaiheissa ja tuotoksissa	Oppilaalla on tietoa, taitoa ja halua suunnitella sekä tuottaa jotain uutta. Hän osoittaa osaamistaan monipuolisesti ja aktiivisesti.	Oppilaalla on kykyä, tietoa, taitoa ja halua suunnitella, analysoida ja osoittaa osaamistaan monipuolisesti ja aktiivisesti.	Oppilaalla on yleensä kykyä, tietoa, taitoa ja halua suunnitella, soveltaa ja osoittaa osaamistaan monipuolisesti ja aktiivisesti.	Oppilaalla on vaihtelevasti kykyä, tietoa, taitoa tai halua suunnitella, osallistua ja osoittaa osaamistaan monipuolisesti ja aktiivisesti.	Oppilaalta puuttuu kykyä, tietoa, taitoa tai halua suunnitella, osallistua ja osoittaa osaamistaan monipuolisesti ja aktiivisesti.	Oppilaalla on vaikeuksia muistaa oppimaansa. Hänellä on vaikeuksia osoittaa osaamistaan työskentelyn eri vaiheissa. Oppilas syyllistyy osittain plagiointiin.
Kotitehtävien tai niihin rinnastettavien töiden tekeminen	Oppilas huolehtii säännöllisesti kaikista annetuista tehtävistä ja tekee ne erinomaisesti.	Oppilas huolehtii säännöllisesti kotitehtävistään. Tehtävät ovat huolellisesti tehty.	Oppilas huolehtii kotitehtävistään ohjeiden mukaisesti.	Oppilas huolehtii kotitehtävistään vaihtelevasti.	Oppilas ei huolehdi kotitehtävistään. Niitä unohtuu paljon.	Oppilas huolehtii kotitehtävistään heikosti. Kotitehtäviä unohtuu enemmän kuin niitä on tehty.
Viitteelliset koe-arvosanat tai muut arvioinnit arvosanoilla kuvattuina	Arvosanat ovat 9,5–10.	Arvosanat ovat 8,5–9,5.	Arvosanat ovat 7,5–8,5.	Arvosanat ovat 6,5–7,5.	Arvosanat ovat 5,5–6,5.	Arvosanat ovat 4,5–5,5.

Kun oppilas päättää peruskoulunsa on tärkeää muistaa, että päättötodistuksen arvosanat eivät ole suoraan eri vuosiluokilla annettujen arvosanojen keskiarvoja.

Työskentely ja käyttäytyminen arvioinnin kohteena

Työskentelyä arvioidaan osana oppiaineen arviointia, mutta ei erikseen omana kohtanaan. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa käyttäytymisen tavoitteisiin. Käyttäytyminen merkitään lukuvuositodistukseen vuosiluokilla 1–8. Kartanonkosken koulussa käyttäytymiselle on asetettu seuraavat tavoitteet:

Oppilas

- kunnioittaa kaikkia koulussa työskenteleviä ja noudattaa koulun sääntöjä
- toimii edistäen yhteisön hyvinvointia
- kunnioittaa jokaisen yksityisyyttä ja koskemattomuutta kaikissa ympäristöissä
- arvostaa koulun oppimisympäristöä ja omaisuutta sekä toimia kestävän elämäntavan mukaisesti
- toimii luotettavasti ja rehellisesti
- käy koulua säännöllisesti ja on ajoissa paikalla
- tulee ryhmässä toimeen kaikkien kanssa ja
- huolehtii omista ja yhteisistä tehtävistä oma-aloitteisesti ja ajallaan.

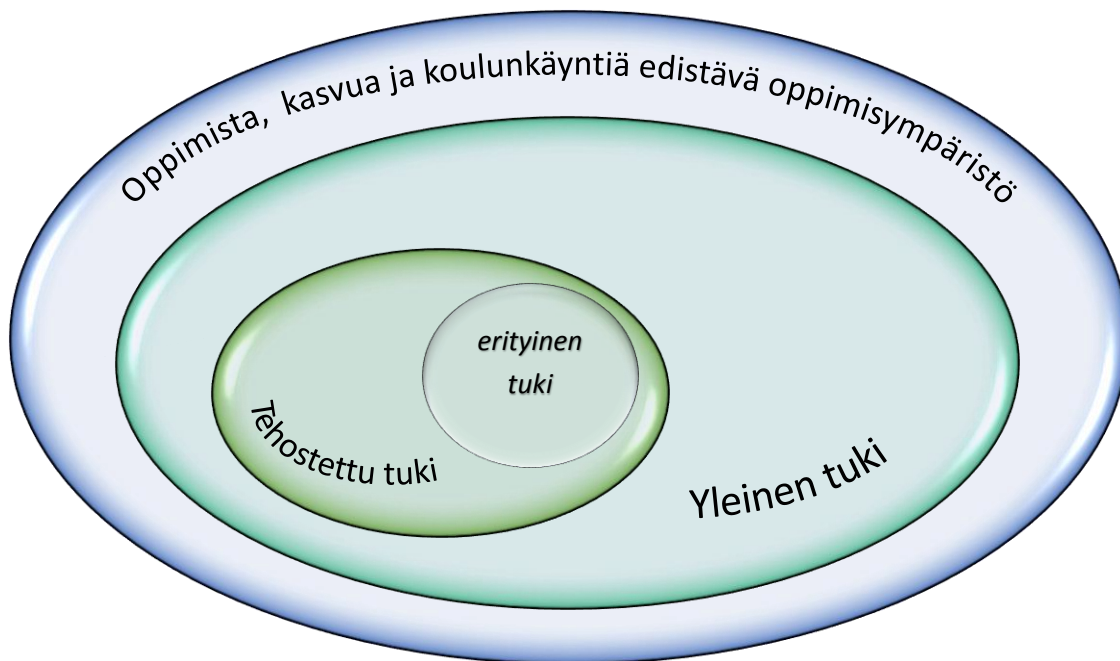
Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa tavoitteisiin. Taulukossa 3 kuvataan käyttäytymisen arvioinnin kriteereitä, jotka avaavat käyttäytymisen tavoitteita vaihteittain.

TAULUKKO 3. Käyttäytymisen tavoitteet ja arviointikriteerit

Tavoitteet	10	9	8	7	6	5	4
Tavoitteena on kunnioittaa kaikkia koulussa työskenteleviä ja noudattaa koulun sääntöjä.	Oppilas toimii esimerkillisesti ja kunnioittavasti kaikkia koulussa työskenteleviä kohtaan sekä noudattaa koulun sääntöjä aina.	Oppilas toimii ystävällisesti ja kunnioittavasti kaikkia koulussa työskenteleviä kohtaan ja noudattaa koulun sääntöjä.	Oppilas toimii myönteisesti ja kunnioittavasti kaikkia koulussa työskenteleviä kohtaan ja noudattaa koulun sääntöjä lähes aina.	Oppilas toimii useimmiten myönteisesti kaikkia koulussa työskenteleviä kohtaan ja noudattaa koulun sääntöjä vaihtelevasti.	Oppilas saattaa toimia epäasiallisesti toisia koulussa työskenteleviä kohtaan ja hänellä on vaikeuksia noudattaa koulun sääntöjä.	Oppilas toimii epäasiallisesti toisia koulussa työskenteleviä kohtaan eikä noudata koulun sääntöjä.	Oppilas toimii jatkuvasti epäasiallisesti ja loukkaavasti toisia koulussa työskenteleviä kohtaan eikä ole koulun kurinpitokeinon ojentavissa.
Tavoitteena on toimia edistämisen yhteisön hyvinvointia.	Oppilas edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan yhteisön hyvinvointia.	Oppilas edistää omalla toiminnallaan yhteisön hyvinvointia.	Oppilas ymmärtää oman toimintansa vaikutukset yhteisön hyvinvointiin.	Oppilas tiedostaa oman toimintansa vaikutukset yhteisön hyvinvointiin.	Oppilasta tuetaan näkemään oman toimintansa vaikutukset yhteisön hyvinvointiin.	Oppilasta tuetaan monipuolisesti näkemään oman toimintansa vaikutukset yhteisön hyvinvointiin.	Oppilaan toiminta vaarantaa yhteisön hyvinvointia.
Tavoitteena on kunnioittaa jokaisen yksityisyyttä ja koskemattomuutta kaikissa ympäristöissä.	Oppilas esimerkillisesti kaikin tavoin toisen yksityisyyttä, omaa tilaa ja omaisuutta kunnioittaen.	Oppilas toimii toisen omaa tilaa, yksityisyyttä ja omaisuutta kunnioittaen.	Oppilas toimii toisen omaa tilaa, yksityisyyttä ja omaisuutta kunnioittaen.	Oppilas toimii vaihtelevasti toisen omaa tilaa, yksityisyyttä ja omaisuutta kunnioittaen.	Oppilas saattaa loukata toisen yksityisyyttä, ottaa luvatta toisen omaisuutta tai rikkoa tarkoituksellisesti toisen omaa tilaa.	Oppilas loukkaa toisen yksityisyyttä, ottaa luvatta toisen omaisuutta ja rikkoa tarkoituksellisesti toisen omaa tilaa.	Oppilas rikko jatkuvasti toisen yksityisyyttä ja koskemattomuutta.
Tavoitteena on arvostaa koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta sekä toimia kestävän elämäntavan mukaisesti.	Oppilas arvostaa koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta toimien kestävän elämäntavan mukaisesti.	Oppilas arvostaa koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta huomioiden kestävän kehityksen periaatteita.	Oppilas arvostaa koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta ymmärtäen kestävän kehityksen periaatteita.	Oppilas arvostaa jonkin verran koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta tiedostaen kestävän kehityksen periaatteita.	Oppilas toimii välinpitämättömästi koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta kohtaan.	Oppilas toimii välinpitämättömästi koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta kohtaan.	Oppilaan toiminta on väkivaltaista koulun oppimisympäristöjä ja omaisuutta kohtaan.
Tavoitteena on toimia luotettavasti ja rehellisesti.	Oppilas toimii täysin luotettavasti ja rehellisesti.	Oppilas toimii luotettavasti ja rehellisesti.	Oppilas toimii rehellisesti.	Oppilas toimii yleensä rehellisesti.	Oppilas saattaa toimia epärehellisesti.	Oppilas toimii epärehellisesti.	Oppilas toimii epärehellisesti.
Tavoitteena on käydä koulua säännöllisesti ja olla ajoissa paikalla.	Oppilas käy koulua säännöllisesti ja on ajoissa paikalla.	Oppilas käy koulua säännöllisesti ja on ajoissa paikalla.	Oppilas käy koulua säännöllisesti ja on ajoissa paikalla.	Oppilaalla saattaa olla luvattomia poissaoloja ja myöhästymisiä.	Oppilaalla saattaa olla toistuvia luvattomia poissaoloja ja myöhästymisiä.	Oppilaalla on paljon luvattomia poissaoloja ja myöhästymisiä.	Oppilaalla on runsaasti luvattomia poissaoloja ja myöhästymisiä.
Tavoitteena on tulla ryhmässä toimeen kaikkien kanssa.	Oppilas tulee ryhmässä toimeen kaikkien kanssa ja toimii sovitteluvasti.	Oppilas tulee ryhmässä toimeen toisten kanssa.	Oppilas tulee yleensä ryhmässä toimeen toisten kanssa.	Oppilas tulee ryhmässä toimeen vaihtelevasti toisten kanssa.	Oppilaalla on vaikeuksia toimia ryhmässä toisten kanssa.	Oppilaalla on suuria vaikeuksia toimia ryhmässä toisten kanssa.	Oppilas ei kykene ryhmässä toimimaan toisten kanssa.
Tavoitteena on huolehtia omista ja yhteisistä tehtävistä omaaloitteisesti ja ajallaan.	Oppilas huolehtii omaaloitteisesti omista sekä yhteisistä tehtävistä ajallaan.	Oppilas huolehtii omista sekä yhteisistä tehtävistä pyytämättä ja ajallaan.	Oppilas huolehtii omista ja yhteisistä tehtävistä ajallaan.	Oppilas huolehtii useimmiten omista ja yhteisistä tehtävistä ajallaan.	Oppilas huolehtii vaihtelevasti omista ja yhteisistä tehtävistä.	Oppilas tarvitsee monipuolista tukea selvittääkseen omista ja yhteisistä tehtävistä.	Oppilas ei selviä omista ja yhteisistä tehtävistä.

LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

Perusopetuksen tuen muodot määritellään kolmiportaisesti: yleinen, erityinen ja tehostettu tuki (kuvio 3). Kaikki oppilaat kuuluvat yleisen tuen piiriin. Mikäli oppilaalle ei riitä yleinen tuki, hänelle järjestetään lisää tukea.

KUVIO 3. Kolmiportainen tuki osana oppimisympäristöä. (Mukaillen: Väättäinen, Sarlin, Nurmi & Harakka, 2011, 15).

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

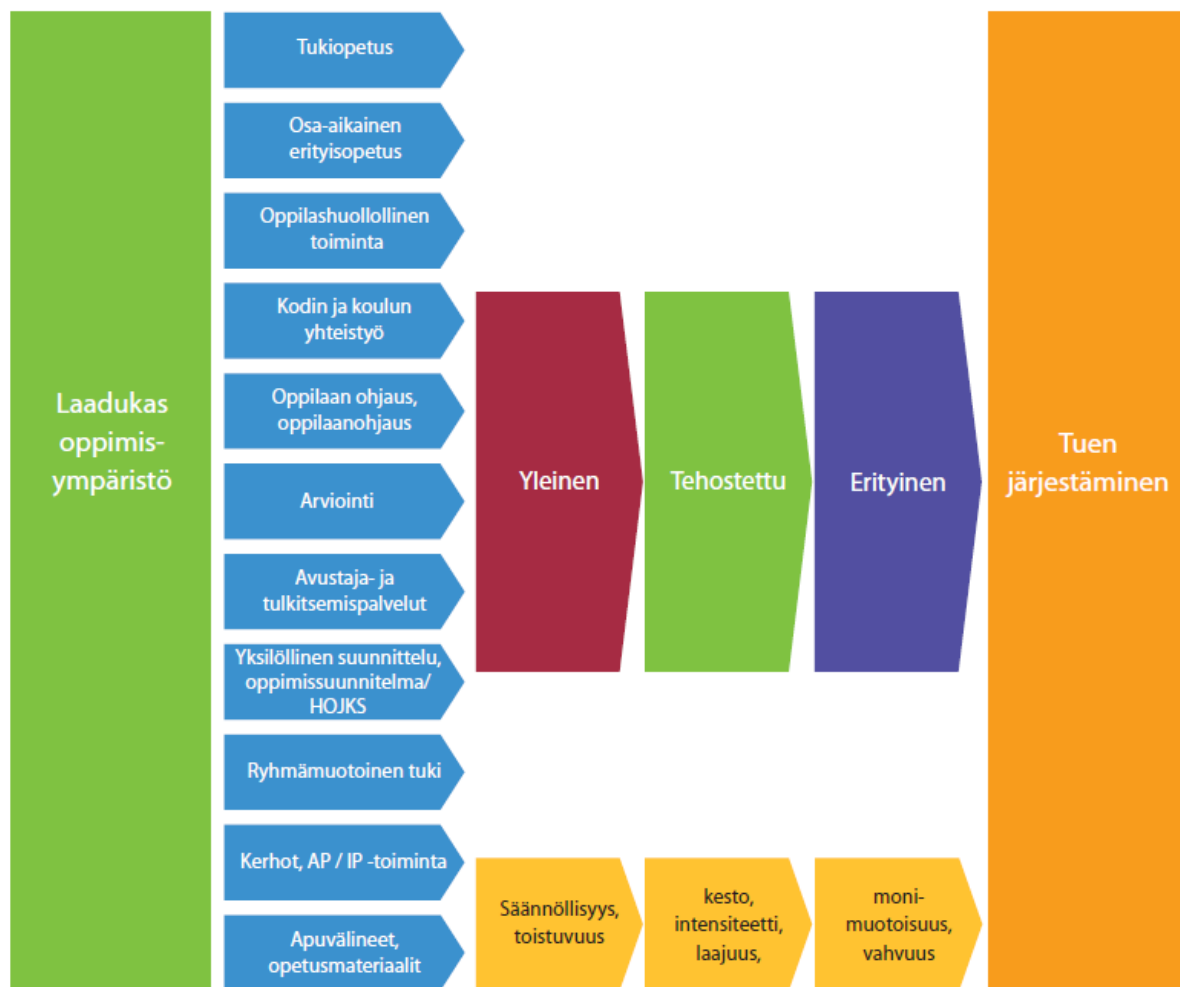
Kartanonkosken koulussa tukea tarvitsevat oppilaat halutaan kohdata kunnioittaen jokaisen ainutlaatuisuutta. Koulussamme tarjotaan tukikeinoja, jotka auttavat oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan, tukevat oppilaan itsetuntoa ja näin edesauttavat tavoitteisiin pääsemisessä.

Ennaltaehkäisevää ja varhaista puuttumista toteutetaan mm. vertaissovittelun ja kiusaamisen vastaisen KiVa-ohjelman avulla. Koulussamme on oppilaskunta sekä välitunti-, kummi- ja tukioppilastoimintaa. (Näistä kerrotaan tarkemmin luvussa 5.)

Joustavia opetusjärjestelyitä ovat mm. ensimmäisen vuosiluokan avoin alku, palkkiopetus, samanaikaisopetus, yhteisopetus, eriyttävä ja eheyttävä opetus, pienryhmäopetus ja joustava perusopetus. Kartanonkosken koulussa on kehitetty erityisesti äidinkielen ja matematiikan palkkiopetusta, jotta oppilaalla on mahdollista saada oppimistaan parhaiten tukevaa opetusta. Palkkiopetus tarkoittaa, että oppilaita ryhmitellään joustavasti koko ikäryhmän tasolla ja opetus joustaa yli luokka-asteryhmien.

Koulumme alkuopetuksen opettajat ja päiväkotien esikoulun opettajat tekevät yhteistyötä. Esiopetuksen ja koulun alun nivelvaiheessa pidetään tiedonsiirtopalavereita. Periaatteena on, että tiedonkulku on nivelvaiheissa saumatonta. Tavoitteena on, että jokaisen lapsen ja oppilaan kohdalla toteutuu varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä toiminta. Tätä periaatetta noudatetaan yhtäläillä 6.–7.-vuosiluokan välillä ja siirryttäessä toisen asteen oppilaitoksiin.

Seuraava kuvio 4 havainnollistaa perusopetuksen erilaisia tukitoimia ja niiden painottumista tuen eri vaiheissa.

KUVIO 4. Tuen muodot ja tasot ovat osa laadukasta perusopetusta (Väätäinen, Sarlin, Nurmi, & Harakka, 2011, 18).

7.1.1 Ohjaus tuen aikana

7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

Koulussamme arvostetaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Pidämme tärkeänä sitä, että oppilas saa huoltajalta riittävästi tukea koulunkäyntiinsä. Tunne siitä, että kotona ollaan kiinnostuneita oppilaan koulunkäynnistä, on oppilaalle erittäin tärkeää. Koulunkäyntiä voi tukea mm. keskustelemalla koulupäivästä, kotitehtävistä, projektitoista ym. Vanhempien tulee valvoa lapsen mobiililaitteiden käyttöä ja huolehtia lapsen riittävästä ravinnosta, levosta ja liikunnasta.

Huoltajia tavataan vanhempainilloissa, arviointikeskusteluissa ja oppimissuunnitelmiin liittyvissä tapaamisissa sekä tarvittaessa muissa koulunkäyntiä tukevista asioissa. Yhteyttä pidetään pääsääntöisesti sähköisin viestintävälinein.

7.2 Yleinen tuki

Yleinen tuki kuuluu kaikille oppilaille. Yleisellä tuella pyritään ennaltaehkäisemään tehostetun ja erityisen tuen tarvetta. Perusopetuksen tukimuotoja voidaan käyttää yleisen tuen aikana, mutta oppilas ei tarvitse niitä vielä säännöllisesti. Kun tuki on säännöllistä, laaditaan oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Oppimissuunnitelmaa käytetään, mikäli:

- oppilas etenee eri oppiaineiden opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta oman opinto-ohjelman mukaisesti
- opetus järjestetään erityisin opetusjärjestelyin
- perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien oppilas on otettu joustavan perusopetuksen toimintaan.

7.3 Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, annetaan pedagogiseen arvioon perustuen tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostetun tuen avulla tuetaan oppimista ja kasvua sekä ehkäistään oppilaan oppimiseen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen tai kehitykseen liittyvien ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista sekä syrjäytymistä. Tukea annetaan joustavin opetusjärjestelyin muun opetuksen yhteydessä. Ennen tehostettuun tukeen siirtymistä laaditaan pedagoginen arvio ja sen jälkeen oppimissuunnitelma.

7.3.1 Pedagoginen arvio

Pedagogisessa arviossa kuvataan

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilanne
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio eri tukimuotojen vaikutuksista
- oppilaan vahvuudet, oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, ohjauksellisilla, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta voidaan tukea
- arvio tehostetun tuen tarpeesta.

7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Tehostetun tuen oppimissuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot sen mukaan, mitä oppilaan opetuksen ja tuen järjestäminen edellyttää:

- oppilaskohtaiset tavoitteet
- pedagogiset ratkaisut
- tuen edellyttämä yhteistyö ja palvelut sekä
- tuen seuranta ja arviointi.

7.4 Erityinen tuki

Erityisen tuen päätös edellyttää pedagogista selvitystä, josta ilmenee oppilaalle annettu tehostettu tuki ja suunnitelma siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea. Selvitys käsitellään moniammatillisesti tarvittavien oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Pedagogista selvitystä täydennetään tarvittaessa psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä. Tuen muodot kirjataan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan HOJKS:aan.

Ennen oppivelvollisuuden alkamista tehtävä erityisen tuen päätös ei edellytä pedagogista selvitystä eikä aiempaa tehostetun tuen antamista, vaan voi perustua psykologiseen tai lääketieteelliseen arvioon.

7.4.1 Pedagoginen selvitys

Erityiseen tukeen siirtyminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa.

Kolmiportaisen tuen vastuun jakautuminen Kartanonkosken koulussa

Yleinen tuki

Luokanopettaja tai ryhmänohjaaja vastaa yleisen tuen aikana tehdystä oppimisen suunnitelmasta ja pedagogisesta arviosta, jossa arvioidaan tuen riittävyttä. Latvassa kaikki oppilasta opettavat aineenopettajat sekä opinto-ohjaaja tekevät yhteistyötä ryhmänohjaajan kanssa oppilaan oppimisen suunnitelman ja pedagogisen arvion osalta antamalla arvokasta tietoa oppilaan tuen tarpeesta oman oppiaineensa osalta.

Tehostettu tuki

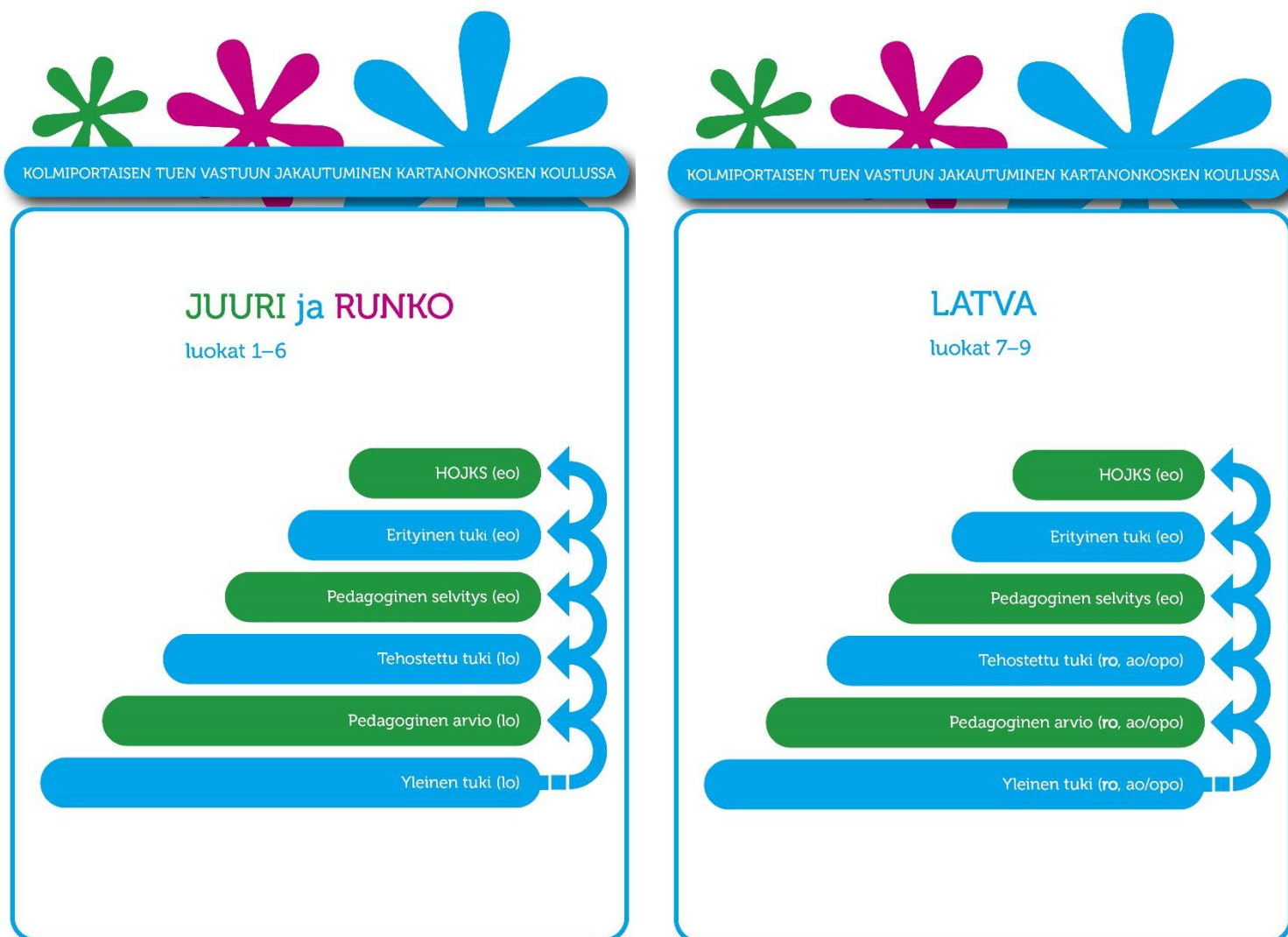
Juuressa ja Rungossa vastuuhenkilönä on luokanopettaja. Latvassa ryhmänohjaaja toimii vastuuhenkilönä, mutta jokainen aineenopettaja on velvollinen antamaan ryhmänohjaajalle tietoja oppilaan tuen tarpeesta oman aineensa osalta. Myös opinto-ohjaajan rooli on keskeinen arvioitaessa oppilaan vahvuuksia ja tarvittavia tukitoimia. Opinto-ohjaajan rooli korostuu erityisesti oppilaan ohjaamisessa perusopetuksen valinnaisaineiden ja jatko-opintojen pariin.

Erityinen tuki

Pedagogisen selvityksen laadinnan vastuu on erityisopettajalla. Kun erityisen tuen päätös on tehty, laaditaan HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), jolloin vastuuhenkilönä toimii erityisopettaja. Erityisen tuen päätöksen tekee perusopetuksen aluepäällikkö. Erityisen tuen valmistelusta ja siihen liittyvästä oppilaan ja huoltajan kuulemisesta vastaa rehtori. Päätöksen tekee perusopetuksen johtosäännön määrittelemä viranhaltija.

Erityisopettaja on tukena tarvittaessa kaikissa tuen vaiheissa. Opinto-ohjaaja tukee Latvan oppilaita erityisesti valinnaisaineiden valinnassa ja jatko-opintoihin suuntautuessa. Kaikissa tuen vaiheissa moniammatillinen oppilashuoltohenkilöstö on tukena konsultaatiossa ja osallistuu tarvittaessa myös tapaamisiin.

Kuvio 5 havainnollistaa kolmiportaisen tuen vastuun jakautumista oppimissuunnitelman laadinnassa:

KUVIO 5. Vastuu kolmiportaisesta tuesta jakautuu Juuressa ja Rungossa luokanopettajan ja erityisopettajan kesken. Latvassa kolmiportaisesta tuesta vastaavat ryhmänohjaaja, aineenopettajat ja opinto-ohjaaja sekä erityisopettaja.

7.4.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tuetaan siten, että hänen on mahdollista suorittaa yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet kaikissa oppiaineissa. Mikäli annettu tuki ei riitä, sovitaan opiskelun erityisten paino-alueiden mukaisesta opiskelusta yhdessä tai useammassa oppiaineessa. Tavoitteena on auttaa oppilasta ottamaan haltuun oppimisen kannalta välttämättömät sisällöt. Keskittymällä olennaiseen oppilaalle jää voimavaroja vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan. Opiskelun erityisiä painoalueita voidaan hyödyntää tehostetun ja erityisen tuen vaiheissa, ja ne tulee kirjata oppimissuunnitelmaan / HOJKS:aan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Mikäli oppilas ei tuesta huolimatta suoriudu ydinsisältöihin liittyvistä tavoitteista hyväksytysti, voidaan oppiaineen oppimäärä yksilöllistää. Erityisten painoalueiden käyttöä edellytetään kuitenkin ennen oppiaineen yksilöllistämistä. Kunkin oppiaineen yksilöllistämisen tarve perustellaan pedagogisessa selvityksessä erikseen ja tehdään uusi erityisen tuen päätös. Tällöin myös jo aiemmin yksilöllistettyjen oppiaineiden jatkuminen yksilöllistettyinä tulee perustella.

Yksilöllistämisestä sovittaessa selvitetään oppilaalle ja huoltajille yksilöllistettyjen oppimäärien mahdolliset vaikutukset opetuksen järjestämiseen ja jatko-opintoihin.

Yksilöllistettäessä oppilaan oppiaineita selvitetään oppilaan taitotaso tarkasti. Apuna käytetään opettajan / erityisopettajan tekemää monipuolista arviointia, oppilaan tuotoksia sekä arjen havaintoja oppimistilanteista. Lisäksi hyödynnetään mahdollisia asiantuntijalausuntoja. Oppilaan tavoitetaso määritellään oppimisen mahdollistavaksi ja oppimista eteenpäin vieväksi. Yksilöllistettyjen oppiaineiden tavoitteet, keskeiset sisällöt, oppilaan edistymisen seuranta ja arviointi kuvataan oppilaan HOJKS:ssa. Oppilaan arviointi tapahtuu tällöin suhteessa HOJKS:ssa asetettuihin yksilöllisiin tavoitteisiin.

7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus

Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset lapset. Myös vaikea sairaus voi olla syynä pidennettyyn oppivelvollisuuteen.

Pidennetty oppivelvollisuus tarkoittaa oppivelvollisuuden alkamista vuotta säädettyä aiemmin. Oppivelvollisuus ei pidenny perusopetuksen keskeltä tai lopusta. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen esiopetuksen alkamista. Lisäksi oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös. Pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen tekeminen harkitaan aina tapauskohtaisesti.

7.5 Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

7.5.1 Tukiopetus

Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus saada tukiopetusta tarvittaessa. Tukiopetusta annetaan niin usein ja laajasti kuin on tarkoituksenmukaista esimerkiksi oppiainesisältöjen omaksumisen, oppimaan oppimisen ja työskentelytaitojen edistämisen tai sosioemotionaalisten taitojen kannalta.

Tukiopetus järjestetään joko oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Aloitteen tukiopetukselle tekee opettaja, oppilas tai hänen huoltajansa. Huoltajia tiedotetaan tukiopetuksen järjestämisestä.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

Kartanonkosken koulussa osa-aikainen erityisopetus tukee oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista. Jokaisella oppilaalla on tuen tasosta riippumatta oikeus tukeen sitä tarvitessaan. Pyrkimyksenä on vaikuttaa myönteisesti oppilaan opiskelutottumuksiin, työskentelytapoihin ja koulumotivaatioon. Suunnittelun ja järjestelyjen lähtökohtana ovat oppilaiden yksilölliset tarpeet. Osa-aikainen erityisopetus on joko ennaltaehkäisevää tai jo ilmenneitä vaikeuksia kuntouttavaa. Opetus voi kohdentua kielellisten ja matemaattisten taitojen tukemiseen, sosio-emotionaalisten taitojen tai toiminnanohjaus- ja opiskelutaitojen kehittämiseen. Erityisopettaja kartoittaa yhdessä luokanopettajien tai aineenopettajien kanssa, ketkä tarvitsevat osa-aikaista erityisopetusta. Osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä. Opetuksen järjestämisen suunnittelussa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa.

7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Avustaja- ja tulkitsemispalvelut

Erityisen tuen oppilaan saamista avustaja- ja tulkitsemispalveluista päätetään oppilaan erityisen tuen päätöksessä, ja palvelun kohdentuminen kirjataan oppilaan HOJKS:aan.

Oppilaita ja huoltajia informoidaan avustajapalveluista koulun lukuvuosisuunnitelmassa sekä oppilaan pedagogisia asiakirjoja yhteistyössä kodin kanssa laadittaessa.

7.5.4 Ryhmämuotoinen tuki

Oppilaan opiskelu järjestetään pienemmässä oppilasryhmässä oppilaan omassa lähikoulussa tai kaupunkitasoisessa erityisryhmässä erityisopettajan johdolla silloin, kun hänen tuen tarpeensa tätä edellyttää. Osa oppilaista ohjautuu pienryhmään jo koulutulokkaana erityisen tuen päätöksen myötä, osa koulunkäynnin aikana nousee huolen perusteella kolmiportaisen tukiprosessin kautta.

Kartanonkosken koulussa ryhmämuotoista tukea tarjotaan osa-aikaisen tai kokoaikaisen erityisryhmän tai integraatioryhmän muodossa. Koulu päättää pienryhmien perustamisesta oppilaiden tarpeiden ja lähtökoh-
tien mukaisesti. Tavoitteena on integroida oppilas perusopetuksen ryhmään mahdollisuuksien mukaan. Integroituminen yleisopetuksen ryhmään on prosessi, joka käynnistetään, kun ajatus oppilaan integroitumi-
sesta herää. Oppilas, huoltaja, rehtori ja opettajat osallistuvat integraatioprosessiin, jota esitellään tar-
kemmin kuviossa 6.

KUVIO 6. Oppilas ja huoltaja ovat mukana oppilaan integraatioprosessissa alusta asti. Myös oppilasta opettavat opettajat tekevät tiivistä yhteistyötä.

Mahdollisten eri luokka-asteiden pienryhmien lisänä Kartanonkosken koulussa toimii Jopo-luokka. Kaupunkitasoisia erityisen tuen ryhmiä ovat: vammaisopetuksen ryhmät, etappi-, paja- ja poliopetuksen ryhmät.

Joustava perusopetus (JOPO)

Kartanonkosken koulussa toimii alueellinen joustavan perusopetuksen (JOPO) luokka. Se on tarkoitettu toiminnallisuudesta hyötyville oppilaille, jotka eivät pysty osoittamaan osaamistaan perusopetuksen ryhmässä. JOPO-luokalla opiskellaan yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilailla on vuosiluokkiin sitomaton oppimäärä.

JOPO-luokka on pienryhmä, jossa opiskelee enintään kymmenen oppilasta. Luokan aikuisia ovat opettaja, avustaja, opinto-ohjaaja, moniammatillinen asiantuntijaryhmä sekä tarvittaessa koulun ulkopuoliset tahot. Oppilaiden viikkoon kuuluu opiskelua sekä koulussa että työharjoittelua työpaikalla. Opiskelussa hyödynnetään työpaikan lisäksi myös muita koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä. Oppilaat valitaan JOPO-luokalle oppilaan ja huoltajien hakemuksen, moniammatillisen asiantuntijaryhmän suosituksen ja haastattelun perusteella.

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Kartanonkosken koulussa arvostamme monikielisyyttä. Oppilaiden kielitaitoa ja eri äidinkieliä tuodaan näkyväksi koulun arjessa. Oppilaita ohjataan säilyttämään myönteinen asenne ja kiinnostus eri kieliä ja kulttuureita kohtaan. Koulussamme huomioimme monikielisyyttä oppitunneilla, tapahtumissa, teemapäivissä ja erilaisissa projekteissa, joiden suunnitteluun ja toteuttamiseen otetaan oppilaat mukaan.

Suomea toisena kielenä opiskeleville tehdään kouluun tullessa tarvittaessa oppimissuunnitelma. Luokanopettaja ja ryhmänohjaaja vastaavat oppimissuunnitelman laatimisesta yhteistyössä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opettajan kanssa. Näin taataan, että oppilaan kielitausta ja kulttuuriperintö tulee huomioituksi opetuksessa ja että hän saa tarvitsemansa tuen. Koska opiskelussa tarvittavan syvällisen kielitaidon saavuttaminen kestää 5–7 vuotta, oppilaan tulee saada mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan monin eri tavoin.

Kun oppilas tulee Kartanonkosken kouluun valmistavalta luokalta, pidetään tiedonsiirtoa koskeva koulu-neuvottelu. Oppilaan siirryttyä valmistavalta luokalta perusopetukseen hänelle tehdään oppimissuunnitelma moniammatillisessa yhteistyössä vähintään seuraavan vuoden ajaksi. Valmistavalta luokalta tulevan oppilaan oppimissuunnitelmassa korostuu erityisesti suomen kokonaisvaltainen opiskelu eri oppiaineissa. Oppimissuunnitelmassa määritellään kunkin oppiaineen tavoitteet, ja oppilasta arvioidaan omien tavoitteidensa mukaisesti niin kauan kuin tarpeellista.

Oppilaan suomen kielen taitoa kielen eri osa-alueilla arvioidaan vuosittain. Jokainen opettaja on myös suomen kielen ja oman oppiaineensa/-aineidensa kielen opettaja. Kielen oppimista tuetaan pedagogisesti esim. seuraavin keinoin:

- annetaan oppilaille mahdollisuus käyttää kieltä kaikilla sen osa-alueilla ja myös vuorovaikutuksessa toistensa kanssa
- avataan käsitteitä ja varmistetaan niiden ymmärtäminen
- havainnollistetaan opittavaa asiaa eri tavoin esimerkiksi kuvallisesti ja
- annetaan välitöntä palautetta sanallisesti, ilmein ja elein.